TURISME

EU støtter medlemslandene i at udvikle bæredygtig, konkurrencedygtig turisme, der skaber arbejdspladser og beskytter rejsendes rettigheder. Selv om turisme fortsat primært er et nationalt ansvar, koordinerer EU grænseoverskridende initiativer, indsamler data for at informere om politikken og finansierer projekter, der fremmer mindre kendte destinationer og grøn turismepraksis. EU-lovgivningen beskytter også pakkerejsearrangører og regulerer korttidsudlejning af indkvartering.

RETSGRUNDLAG

Artikel 3, stk. 6, litra d), og artikel 195 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

MÅL

EU's centrale turistsektor bestående af traditionelle leverandører af rejser og turistydelser omfatter 2,3 millioner virksomheder, hovedsagelig små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der beskæftiger omkring 12,3 millioner mennesker.

Turisme, der tegner sig for 10 % af EU's BNP, er en vigtig økonomisk drivkraft, der i væsentlig grad påvirker væksten, beskæftigelsen og den sociale udvikling, hvilket gør den til et værdifuldt aktiv i håndteringen af økonomiske tilbageslag og arbejdsløshed.

EU's politik har til formål at bevare Europas position som en førende turistdestination og samtidig maksimere industriens bidrag til vækst og beskæftigelse og fremme samarbejdet mellem EU-landene, navnlig gennem udveksling af god praksis.

RESULTATER

A. Generel politik

Kommissionen har siden 2001 offentliggjort adskillige meddelelser om sine politiske retningslinjer for udviklingen af turistsektoren:

— Agenda for en bæredygtig og konkurrencedygtig europæisk turisme fra 2007, hvori det fastsættes, hvordan bæredygtig udvikling angives som et middel, der kan sikre turismens konkurrenceevne på lang sigt

— En ny turismepolitik for Europa – verdens førende rejsemål fra 2010, som analyserer de faktorer, der gør den europæiske turismeindustri konkurrencedygtig, og hindringerne for den bæredygtige udvikling heraf

— Gennemførelse og videreudvikling af den fælles visumpolitik for at styrke væksten i EU fra 2012, der har til formål at øge turiststrømmene fra tredjelande gennem oprettelsen af en fælles visumpolitik

— En europæisk strategi til øget vækst og beskæftigelse inden for kyst- og havturisme, der har til formål at fremme bæredygtig vækst og konkurrenceevne inden for kyst- og havturisme.

B. Særlige foranstaltninger

1. Foranstaltninger til gavn for turister (rejsende og/eller feriegæster)

— Rådets henstilling 86/666/EØF om brandsikring af hoteller fra 1986

— Direktiv 2006/7/EF om forvaltning af badevandskvalitet fra 2006

— Direktiv 2008/122/EF om timeshareejendomme fra 2009

— Direktiv (EU) 2015/2302 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer fra 2015

Andre foranstaltninger:

— EDEN-initiativet fremmer europæiske "førende rejsemål" — mindre kendte eller nye turistdestinationer, der arbejder for bæredygtighed. Dets efterfølger, European Green Pioneer of Smart Tourism, belønner mindre destinationer, der har fremmet bæredygtig turisme gennem praksis for grøn omstilling.

— Den europæiske hovedstad for intelligent turisme anerkender byer for fremragende resultater inden for bæredygtighed, tilgængelighed, digitalisering og kulturarv.

— Det europæiske grønne bælte er et net på 6 800 km fra Barentshavet til Sortehavet, der har til formål at omdanne det tidligere jerntæppe til en grænseoverskridende vandre- og cykelrute. I et forsøg på at diversificere turismen i hele Europa medfinansierer EU også grænseoverskridende bæredygtige turismeprojekter.

— "DiscoverEU"-programmet, der er ét af adskillige programmer til fremme af turisme, giver 18-årige europæere mulighed for at rejse rundt i EU og lære mere om Europas mangfoldighed.

2. Ansvarlige turismeforanstaltninger til gavn for turistindustrien og -regionerne

Kommissionen fremmer oprettelsen af netværk blandt de vigtigste europæiske turistregioner, hvor EU tilbyder en række finansieringskilder til støtte for turismens rolle i den regionale udvikling og jobskabelsen:

I 2022 foreslog Kommissionen at oprette en ordning for beskyttelse af geografiske betegnelser for ikkelandbrugsprodukter, herunder håndværksprodukter, i hele EU. Disse produkter er ofte dybt rodfæstede i den lokale identitet og er også en vigtig gevinst for turister. Et af formålene med initiativet er at styrke regionale økonomier og fremme turismen i de pågældende områder. Dette førte til vedtagelsen af en forordning om beskyttelse af geografiske betegnelser for håndværks- og industriprodukter (forordning (EU) 2023/2411).

I 2024 blev der vedtaget en forordning om indsamling og videregivelse af data i forbindelse med korttidsudlejning af indkvartering (forordning (EU) 2024/1028). Dette initiativ har især fokus på SMV'er og har til formål at skabe ansvarlig, gennemsigtig og retfærdig vækst i korttidsudlejningen som en del af et velafbalanceret turismeøkosystem og give byer, der er berørt af turisme, mulighed for at arbejde hen imod bæredygtighed og sikre en god livskvalitet for deres indbyggere.

Siden 1996 er der desuden blevet indsamlet harmoniserede statistiske oplysninger om turismen i EU.

I 2011 fastsatte forordningen om europæiske statistikker om turisme (forordning (EU) nr. 692/2011) en fælles ramme for systematisk udvikling, udarbejdelse og formidling af statistiske oplysninger om turisme, der indsamles i medlemsstaterne.

I 2013 oprettede Kommissionen et virtuelt overvågningscenter for turisme til indsamling og lagring af data om turisme for at forbedre datakoordineringen og den politiske synergi.

I 2022 lancerede Kommissionen EU's turismedashboard, som er en af de foranstaltninger, der blev foreslået i Kommissionens overgangsforløb for turisme i 2022. Dette værktøj forbedrer adgangen til turismestatistikker og bidrager til at overvåge fremskridtene i den grønne og den digitale omstilling og støtter i sidste ende regionale og nationale politiske beslutningstagere i udformningen af turismepolitikker og -strategier.

I 2023 offentliggjorde Kommissionen sit forslag Towards a Common European Tourism Data Space:boosting data sharing and innovation across the tourism ecosystem med henblik på at skabe et centraliseret miljø for udveksling af data om turisme og fremme digitaliseringen inden for turisme yderligere og i sidste ende styrke sektorens konkurrenceevne og bæredygtighed. For at udrulle det europæiske turismedataområde gennemfører DEPLOYTOUR-projektet dette initiativ gennem fem pilotprojekter i hele Europa. I et forsøg på at udvikle et globalt anerkendt og harmoniseret sæt indikatorer for bæredygtig turisme, der er specifikke for hver destination, afprøver EU's kompetencecenter for dataforvaltning pvå intelligente destinationer (D3HUB) desuden metoden ved at trække på ekspertisen i 40 europæiske destinationsforvaltningsorganisationer og det europæiske indikatorsystem for turisme (ETIS).

I 2025 bebudede Apostolos Tzitzikostas, kommissær med ansvar for bæredygtig transport og turisme, EU's første turismestrategi nogensinde, der sætter bæredygtighed i centrum. Europa er måske nok allerede et af verdens førende rejsemål, men denne plan har til formål at sikre denne position ved at kombinere økonomisk vækst, miljøforvaltning og lokalsamfundenes velfærd. Den fulde strategi forventes offentliggjort i 2026.

3. Andre fokuserede foranstaltninger

I marts 2019 afholdt Kommissionen en Showcase-konference om turisme.

I 2024 offentliggjorde Kommissionen et forslag om EU's digitale rejseapp til digitalisering af rejsedokumenter, som forventes at strømline rejser og påvirke turistindustrien positivt.

Årlige arrangementer i forbindelse med den europæiske turismedag, der afholdes af Kommissionen, fungerer som flagskibsopsøgende muligheder og spiller en central rolle med hensyn til at styrke EU's konkurrenceevne og overordnede varemærke inden for turisme.

4. Foranstaltninger som reaktion på covid-19

Som reaktion på covid-19-udbruddet i begyndelsen af 2020, som forårsagede et fald på 44 % i antallet af turister i Europa, iværksatte EU omfattende foranstaltninger til støtte for turistsektoren. Kommissionen indførte værktøjer til hurtig reaktion, herunder et forslag til en forordning om suspension af reglerne om lufthavnsslots, retningslinjer for passagerrettigheder i lyset af covid-19-krisen og protokoller for grænsekontrol i lyset af covid-19-krisen, efterfulgt af sin meddelelse fra maj 2020 om genopretning af turisme og transport. Parlamentet vedtog flere beslutninger, hvori det opfordrede til koordineret støtte, mens EU indførte det digitale covidcertifikat i marts 2021 for at gøre det lettere at rejse sikkert på tværs af medlemsstaterne. Disse bestræbelser kulminerede med omstillingsforløbet for turisme fra februar 2022 og EU's turismedagsorden 2030 fra december 2022, hvor der både blev lagt vægt på den digitale og den grønne omstilling sammen med øget modstandsdygtighed i sektoren.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet var aktivt med hensyn til at vedtage beslutninger om Kommissionens retningslinjer og initiativer vedrørende turisme længe før Lissabontraktatens ikrafttræden i 2009.

I 2011 vedtog Parlamentet en beslutning om en ny politisk ramme for turisme i Europa.

I 2015 vedtog Parlamentet sin holdning til et direktiv om pakkerejser (direktiv (EU) 2015/2302), der har til formål at forbedre beskyttelsen af rejsende under pakkerejser. Dette direktiv er i øjeblikket ved at blive revideret med henblik på at forbedre denne beskyttelse. Samme år vedtog Parlamentet en beslutning om nye udfordringer og koncepter til fremme af turisme i Europa, som omhandler digitalisering af distributionskanaler, ændring af forbrugernes adfærd, behovet for at tiltrække og fastholde kvalificeret personale, demografiske ændringer og sæsonudsving.

I 2019 vedtog Parlamentet en beslutning om de negative konsekvenser af Thomas Cooks konkurs for turismen i EU. I 2021 vedtog det en beslutning om udarbejdelse af en EU-strategi for bæredygtig turisme, som opfordrede til en genopbygning af EU's turismesektor i kølvandet på covid-19-pandemien og styrkelse af dens omstilling til bæredygtig, ansvarlig og intelligent turisme. I 2022 vedtog Parlamentet en beslutning om konsekvenserne af Ruslands ulovlige angrebskrig mod Ukraine for EU's transport- og turistsektorer og en beslutning om gennemførelse af den ajourførte nye industristrategi for Europa. I 2023 vedtog Parlamentet desuden andre relevante beslutninger, herunder beslutning om vurdering af den nye meddelelse fra Kommissionen om regionerne i den yderste periferi.

Den 18. marts 2026 vedtog Parlamentets Transport- og Turismeudvalg en betænkning udarbejdet på eget initiativ med titlen "Forbedring af konnektiviteten, bevarelse af kulturarven og fremme af lokal ekspertise inden for europæisk turisme – destinationsudvikling og vækst i regional turisme". Dette blev udviklet på baggrund af stigende spændinger vedrørende overturisme og i forventning om en EU-strategi for bæredygtig turisme, der skal offentliggøres af Kommissionen. Det førte til en beslutning, hvori der opfordres til en mere afbalanceret model for turiststyring, der er

baseret på bedre transportforbindelser, støtte til kulturarv, lokal ekspertise og i sidste ende bæredygtig regional velstand.

Parlamentets Transport- og Turismeudvalg afholder sammen med dets taskforce om turisme regelmæssigt drøftelser med repræsentanter for internationale turistorganisationer og centrale interessenter i turistsektoren. Taskforcen om turisme har også opfordret til en mere sammenhængende turismepolitik og gentagne gange rejst spørgsmålet om en særskilt EU-budgetpost for turisme.

Dette faktablad er udarbejdet af Europa-Parlamentets Temaafdeling for Transport, Beskæftigelse og Sociale Anliggender. Se yderligere oplysninger om emnet på Transport- og Turismeudvalgets websted.

Davide Pernice
03/2026